

Pozor, žabe v elementu! Ne moti!

Na Ljubljanskem barju živi redka in zelo ogrožena vrsta rjave žabe plavček, ki je slovensko ime dobila po barvi samcev, ki se v času razmnoževanja obarvajo modro. Za dvoživke nenavadna modra barva poleg žabjih samic privlači tudi radovedneže, ki lahko s svojo prisotnostjo ogrozijo uspešno parjenje.

Pomlad je čas za radoživosti in razplod. Ko se po mrzli zimi malo ogreje, izkoristimo vsako prsto minuto, da se pogrejemo na toplem soncu. Toplota in prvi spomladanski dež privabita na dan tudi žabe, ki se odpravijo do najbližje primerne »mlake« (mrestišča).

Žabe sicer ne veljajo za privlačne živali, vendar pa to ne velja za vse. V času parjenja se samci plavčka (*Rana arvalis*), ki ga uvrščamo med rjave žabe, obarvajo modro. Modre žabe? Kako nenavadno, si rečemo in že imamo željo, da bi se podali na Ljubljansko barje, živali videli v živo, posneli kakšno fotografijo. Vendar pozor! Živali v času parjenja potrebujejo popoln mir, zato bomo s svojo prisotnostjo verjetno prekinili naravni proces.

Kot vemo je uspešno razmnoževanje dovolj številčne populacije temelj za obstoj vrste. Pri plavčku gre takole: V času parjenja se iz prezimovališč na kopnem v različne tipe stoječih voda (poplavne gozdove, mlake, močvirja ipd.) najprej odpravijo samci. Ti z značilnim oglašanjem na mrestišče privabljajo samice. Ko samec v vodi zapazi samico, jo stisne v paritveni objem. Samica nato začne odlagati jajca v obliki mresta, ki ga samec sproti zunanje oplodi. Na mrestiščih se hkrati zbere tudi po več sto osebkov, ki so aktivni noč in dan. Mreste odlaga več samic hkrati na istem mestu, zato jih, podobno kot pri sorodni rjavi žabi sekulji (*Rana temporaria*), najdemo strnjene v večje blazine, kjer posameznih mrestov skoraj ne moremo ločiti.

Tako plavčke kot večino ostalih dvoživk (v Sloveniji jih živi 19 vrst) lahko bolj množično opazujemo na mrestiščih, a le kratek čas, v času parjenja, saj se izven razmnoževalnega obdobja zadržujejo posamezno v različnih kopenskih habitatih. Zato so v času parjenja najbolj ranljivi. Živali so namreč zelo plašne in ob najmanjši motnji, kot je že samo prisotnost fotografa ali drugega radovedneža blizu mrestišča, razmnoževanje prekinejo. Samci izpustijo samice iz paritvenih objemov in že odložena jajčeca (mresti) lahko ostanejo neoplojena, vsi se potuhnejo in nepremično čakajo na ponovni mir v okolici. Ob pogostih motnjah se lahko razmnoževanje celo prekine in posledice so za populacijo lahko pogubne.

Na ta način lahko ljubitelji narave in tudi naravovarstveno ozaveščeni ljudje povsem nenamerno ogrozijo obstoj vrste na Ljubljanskem barju. Zaradi izsuševanja, sekanja gozdov in intenzivnega poljedelstva vrsta na tem območju namreč ni daleč od izumrtja. Plavček je našel še poslednje dele Barja, kjer se lahko razmnožuje, zato v tem obdobju spoštujemo njihovo zakonsko določeno pravico do zasebnosti.

Plavček in njegovi življenjski prostori so namreč zavarovani z Uredbo o zavarovanju prostoživečih živalskih vrstah, pa tudi Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje prepoveduje dejavnosti, ki negativno vplivajo na številčnost populacij plavčka. Kot ranljiva vrsta uvrščen na Rdeči seznam dvoživk Slovenije. Varujejo ga tudi mednarodni dokumenti kot je denimo Direktiva o habitatih in Bernska konvencija.

Zato vas pozivamo, da preden zagrabite fotoaparatus in se zapodite za posnetki plavčkov *inflagranti*, razmislite o dolgoročnih posledicah, ki jih ima vaše ravnanje na stanje te zanimive vrste pri nas.

Krajinski park Ljubljansko barje